

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1450/23
20.3.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Сање Кнежевић Јојић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиоца Банке Поштанске штедионице а.д. Београд, са седиштем у Београду, Краљице Марије 3, МБ 07004893, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, Грчкошколска 1, против туженог АА из ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Милан Лазаревић, адвокат из Београда, Џорџа Вашингтона 42, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 9752/22 од 25.10.2022. године, након одржане главне и јавне расправе закључене дана 20.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 9752/22 од 25.10.2022. године, у делу става првог изреке којим се одржава на снази решење о извршењу Основног суда у Убу Ив бр. 154/15 од 29.07.2015. године у делу којим је тужени АА из ... обавезан да тужиоцу Банци Поштанској штедионици а.д. Београд, са седиштем у Београду, исплати износ од 4.026.855,49 динара са законском затезном каматом на износ од 3.598.701,57 динара почев од 10.06.2015. године па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 34.467,14 динара.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 9752/22 од 25.10.2022. године у преосталом делу става првог изреке, тако што се решење о извршењу Основног суда у Убу Ив бр. 154/15 од 29.07.2015. године укида у делу којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати законску затезну камату на износ од 428.153,92 динара почев од 10.06.2015. године па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од још 63.032,86 динара.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуда Првог основног суда у Београду П 9752/22 од 25.10.2022. године, тако што се тужени обавезује да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 92.935,28 динара, у року од 15 дана по пријему писаног отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9752/22 од 25.10.2022. године, ставом првим изреке, одржано је на снази решење о извршењу Основног суда у Убу Ив бр. 154/15 од 29.07.2015. године, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати 4.026.855,49 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2015. године па до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 97.500,00 динара. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 155.935,00 динара у року до 15 дана од дана пријема одлуке.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целини из свих законом прописаних разлога, а трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Тужилац је поднео одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), другостепени суд је оценио да је сагласно одредби члана 383 став 4 истог закона нужно заказати расправу пред другостепеним судом, ради тога што је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а приликом доношења побијане пресуде непотпуно је утврђено чињенично стање, како се жалбом основано указује.

На одржаној расправи у доказном поступку, другостепени суд је поново извео све доказе који су изведени пред првостепеним судом, па је након њихове оцене у складу са одредбом члана 8 ЗПП, утврдио следеће чињенично стање.

Уговором од 16.07.2012. године о дугорочном кредиту за подстицање пољопривредне производње у 2012. години са субвенционисаном каматом, Банка Поштанска штедионица а.д. Београд је туженом одобрила кредит од 4.956,00 динара у 36 рата по 150.414,47 динара, од којих прва доспева у року од месец дана од дана закључења тог уговора, са каматом на неотплаћен износ кредита по фиксној ефективној каматној стопи од 6% на годишњем нивоу, а у случају доцње и са месечном каматом у висини законске затезне камате применом комформне методе. Тужени се, ради обезбеђења испуњења обавеза по овом уговору средствима са свог наменског текућег рачуна, обавезао да банци достави две бланко соло менице са меничним овлашћењем, док је за случај недостатка средстава на свом рачуну уговорио право банке да остатак дуга прогласи доспелим, а уговор раскинутим као и обавезу да одмах банци врати целокупан износ дуга на име главнице, камате, накнаде и других трошкова, а у супротном, право банке да дуг у целиности наплати употребом средстава обезбеђења. Уговором је предвиђено и да се на укупан износ доспелих обавеза, укључујући и износ субвенционисане камате, обрачунава законска затезна каматна стопа.

Уговором о пословној сарадњи од 16.10.2012.године, ... се као купац обавезала да тужиоцу, као произвођачу и испоручиоцу млека, између осталог, омогући и добијање повољних кредита код банака и да да својеврсне гаранције за остварење истих.

Банка је туженог због неизвршења уговорних обавеза опоменом од 20.05.2015. године, која му је уручена 22.05.2015. године, позвала на исплату дуга обрачунатог по предметном уговору о кредиту у износу од 3.973.633,97 динара на дан 30.04.2015. године (72.818,17 динара по основу редовне камате, 376.078,82 динара по основу затезне камате, 3.226.090,31 динар по основу доспеле главнице и 298.646,67 динара по основу недоспеле главнице, односно рата које још нису доспеле на плаћање), све у року од 8 дана од дана пријема те опомене, под претњом раскида уговора о кредиту и проглашења доспелим целокупног кредита, те покретања судског поступка. Будући да тужени није поступио по наведеној опомени, банка је 09.06.2015.године прогласила доспелим целокупни дуг по предметном уговору у износу од 4.026.855,49 динара, на који је износ попунила меницу серијски број ..., те на основу те менице, као веродостојне исправе, дана 16.07.2015.године предујмила трошкове у износу од 34.467,14 динара на име извршног поступка који је покренула предлогом од 17.07.2015. године пред Основним судом у Убу, те исходовала решење тога суда о извршењу Ив 154/15 од 29.07.2015. године, а којим је тужени као дужник обавезан да јој плати 4.026.855,49 динара са каматом почев од 10.06.2015. године па до исплате, као и 97.500,00 динара на име такси за предлог и решење о извршењу, уз одређење предмета и средства извршења.

Поводом приговора у коме је тужени, позивом на Уговор о пословној сарадњи из октобра 2012.године и Анекс уговора о купопродаји из августа исте године, истакао да се "... " обавезала да му за преузету количину млека у периоду од 15.10.2012. до 31.05.2013. године исплаћује износе на име отплата рата кредита по уговору који је закључио са банком, као и да је тешко погођен поплавом 2014. године у којој су му угинуле три краве са којима је и даље задужен код "...", те оспорио висину износа на који је попуњена меница и свој потпис на повратници којом је банка доказала уручење опомене од 20.05.2015. године, решењем Основног суда у Убу од 14.10.2020. године стављено је ван снаге решење о извршењу од 29.07.2015. године у делу у коме је одређено извршење, те је одређено да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога, а списи предмета су достављени Првом основном суду у Београду. Тужилац је пред тим судом, по обављеном економско-финансијском вештачењу, поднеском од 28.04.2021. године предложио да суд туженог обавезе на исплату износа од 3.598.701,57 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2015. године па до коначне исплате, као и износа од 428.153,92 динара, а на име обрачунате камате до 09.06.2015. године, док је тужени остао при наводима из приговора, додајући да са банком не би закључио уговор о кредиту да му гарант по Уговору о пословној сарадњи од 16.10.2012.године није била "...", којој је испоручио млеко, а она према њему није извршила своју уговорну обавезу.

Решењем Привредног суда у Ваљевоу од 02.03.2015. године је због трајне неспособности за плаћање отворен поступак стечаја над стечајним дужником ... (а повериоци су позвани да у року од 120 дана пријаве своја потраживања), а решењем истог суда од 28.04.2016. године поступак стечаја је обустављен у односу на дужника,

након његове продаје купцу ..., а настављен је у односу на стечајну масу.

На основу уговора странака о кредиту, аналитичке картице за партију кредита, плана отплате, промета по текућем рачуну туженог у периоду од 01.01.2012. до 31.12.2015. године и опомене, вештак економско-финансијске струке Јованка Косановић је сачинила налаз из кога произлази да је кредит у уговореном износу туженом пуштен у течај 16.07.2012. године, први месечни ануитет доспео 16.08.2012. године, сваки наредни доспевао 16. у наредном месецу, а последњи требало да доспе 16.07.2015. године, да му је обрачун редовне камате вршен применом уговорене каматне стопе од 6% годишње и конформног начина, да је тужени уредно измиривао обавезе по уговору до априла 2013. године, а након тога са доцњом закључно са априлом 2014. године, при чему је последњу уплату извршио дана 28.08.2014. године, а услед чега му је обрачунавана затезна камата применом стопе законске затезне камате и пропорционалног начина обрачуна. Како је услед неизмиривања обавеза кредит проглашен доспелим у целости дана 09.06.2015. године (након доспећа 34 месечна ануитета, када су по плану отплате била преостала два месечна ануитета), до када је тужени од укупног износа кредита којим је задужен измирио 1.431.263,02 динара, то му је на тај дан остала неизмирена доспела обавеза по основу главнице од 3.524.736,98 динара. На име редовне камате, која му је до 09.06.2015. године обрачуната у износу од 457.885,07 динара, тужени је измирио укупно 383.920,48 динара, па је по том основу остала његова неизмирена доспела обавеза на дан 09.06.2015. године у укупном износу од 73.964,59 динара. На име законске затезне камате је до 09.06.2015.године задужен са укупно 584.284,18 динара, од чега је измирио 156.132,26 динара, па му је по том основу остала неизмирена доспела обавеза на дан 09.06.2015. године у укупном износу од 428.153,92 динара. На основу наведеног, дато је коначно мишљење да укупна неизмирена обавеза туженог по уговору о кредиту на дан 09.06.2015. године износи 4.026.855,49 динара, уз објашњење да је између странака уговорена номинална каматна стопа једнака ефективној каматној стопи, што значи да осим уговорене камате тужени није био задужен за накнаду и трошкове, те да је обрачун редовне камате вршен применом конформног начина путем уговорене каматне стопе од 6% годишње.

На основу изведених доказа утврђено је да тужени према банци није уредно измиривао своје обавезе исплате рата, уговорене и законске затезне камате по уговору од 16.07.2012. године којим му је одобрен и пуштен кредит, те да је услед тога банка сагласно одредбама тог уговора кредит прогласила доспелим на дан 09.06.2015.године, када је тужеников дуг према вештачењу износио: по основу главнице на име неплаћених рата кредита - 3.524.736,98 динара, по основу редовне камате уговорене по стопи од 6% годишње на остатак главног дуга обрачунате до 09.06.2015. године применом конформне методе - 73.964,59 динара и по основу камате по стопи прописаној Законом о затезној камати због доцње у плаћању рата кредита обрачунате до 09.06.2015. године применом пропорционалног метода - 428.153,92 динара, односно укупно 4.026.855,49 динара. Стога је тужени применом одредби уговора о кредиту, те чл. 17, 1065 и 1066 Закона о облигационим односима у обавези да тужиоцу на име главног дуга плати 4.026.855,49 динара.

Како износ од 4.026.855,49 динара у себи садржи неплаћену главницу, али и углавничену редовну и затезну камату до 09.06.2015. године, будући да га тужени није није платио о доспелости, па ни у накнадно остављеном року од 8 дана од када је

22.05.2015.године примио банчину опомену пред утужење, услед тога што се банчино потраживање односи на њено кредитно пословање, тужени сходно одредбама закљученог уговора о кредиту, те чл. 277, 279 ст. 1 и 2 и 400 ст. 3 Закона о облигационим односима тужиоцу дугује и законску затезну камату почев од 10.06.2015. године, као нараденог дана од када су обавезе по уговору о кредиту проглашене доспелим, па све до коначне исплате, али само на износ од укупно 3.598.701,57 динара, од чега је 3.524.736,98 динара главница по основу неплаћених рата, а 73.964,59 динара редовна камата обрачуната применом конформне методе до 09.06.2015.године.

Како је тужилац овај поступак иницијално покренуо као извршни, предујмивши на име трошкова извршног поступка само 34.467,14 динара, док је решењем о извршењу Основног суда у Убу Ив бр. 154/15 од 29.07.2015. године, које је одржано на снази ставом првим изреке побијане пресуде, тужени обавезан да тужиоцу плати 4.026.855,49 динара са каматом почев од 10.06.2015. године па до исплате, као и 97.500,000 динара на име трошкова извршног поступка, решење о извршењу је применом цитираних законских и одредби уговора странака о кредиту, те одредбе чл. 460 ст. 4 ЗПП одржано на снази у делу којим је тужени обавезан на исплату 4.026.855,49 динара са законском затезном каматом на износ од 3.598.701,57 динара почев од 10.06.2015. године па до коначне исплате, као и стварно плаћених трошкова извршног поступка у износу од 34.467,14 динара, а укинута у преосталом делу, којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати и законску затезну камату на износ од 428.153,92 динара почев од 10.06.2015. године, па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од још 63.032,86 динара.

Будући да је вештачењем законска затезна камата обрачуната применом пропорционалне методе (иако је уговорена применом конформне), те јасно раздвојена од уговорене камате обрачунате применом конформне методе, а које битне чињенице су изостале у разлозима побијане одлуке, наведени недостатак је отклоњен на главној расправи пред другостепеним судом.

Вештачењем обрачуната уговорена камата, супротно жалбеним наводима, није у супротности са одлуком Уставног суда РС, у складу са којом је и заузет став да банка има право да уговорену, али не и затезну камату, обрачунава конформном методом.

Такође, како је тужбом законска затезна камата тражена и досуђена на износ главног дуга и уговорене камате почев од проглашења кредита доспелим па до исплате, док камата на обрачунату законску затезну камату није ни тражена па ни досуђена, нетачни су наводи жалбе којима се указује на методолошки неисправан обрачун затезне камате применом конформне методе и погрешну примену одредбе чл. 279 ЗОО, ради тога што је тужилац у складу са одредбом чл. 400 ЗОО овлашћен да обрачунава и наплаћује и камату на на уговорену камату, а што управо тужбом и тражи, те будући да је коначна висина дуга правилно разјашњена вештачењем, датим у свему по правилима струке и оцењеним објективним и јасним, а након што су отклоњене све примедбе туженог.

Пошто приложени Уговор о пословној сарадњи из октобра 2012.године и Анекс уговора о купопродаји из августа исте године не упућују на закључак да по основу спорног уговора о кредиту ... има икакве обавезе према тужиоцу, те будући да као доказ

није достављен Уговор о купопродаји приплодних грла од 28.08.2012.године, а који се уз то према жалбеним наводима тиче тужениковог, а не тужиочевог, односа са ..., која је о овој парници обавештена у смислу одредбе чл. 221 ЗПП, без утицаја су на другачију одлуку у овој правној ствари наводи туженог о обавези ... као јемца платца и даваоца гаранције, без које он од тужиоца не би узео позајмицу, као и наводи о његовом финансијском стању и неравноправном положају у односу на ...

Из наведених разлога је применом одредбе члана 390, а у вези члана 387 став 1 тачка 2 ЗПП донета одлука као у ставу првом изреке ове пресуде, док је одлука као у ставу другом изреке ове пресуде донета преименом одредбе чл. 394 тачка 4, а у вези чл. 387 став 1 тачка 5 ЗПП.

Основано се жалбом туженог побија одлука о трошковима првостепеног поступка, будући да је донета прогрешном применом одредбе 163 став 1, 2, 3 и 4 Закона о парничном поступку, а пошто тужиоцу, у границама захтева његовог пономоћника, како је опредељен на рочишту на коме је главна расправа закључена, сагласно цитираној, те одредбама чл. 150, 153 ст.4, 154 Закона о парничном поступку, као потребни ради вођења овог спора припадају тражени трошкови за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на једном одржаном рочишту (24.000,00 динара) и таксе на првостепену пресуду (68.935,28 динара), што укупно износи 92.935,28 динара динара, све одмерено обзиром на вредност предмета спора и важећу АТ и ТТ, а без увећања на име ПДВ, будући да нису приложени докази да је тај трошак плаћен.

Сагласно наведеном, одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде, а на основу одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку.

Имајући у виду успех странака у другостепеном поступку, односно да је тужени са жалбом успео само у сразмерно незнатном делу, одлучено је као у ставу четвртом изреке ове пресуде, применом одредбе чл. 165 у вези одредбе чл.153 ст. 2 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић